

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
 Egész évre — 750
 Félévre — 380
 Negyedévre — 200
 Egy hónapra — 70
 Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej
 Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
 Egy hónapra — 25 ct
 Egy szám — 1-50 ct

1924 május 31 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 121. szám

5684. Ijar 27

A cotroceni robbanás újabb részletei

A bukaresti sajtó túlozta a szerencsétlenség méretét. Szigorú vizsgálat indult meg az álhírtörjesztők ellen. Kártalanítják a katasztrófa áldozatait. Egy halottja és hat sebesülte van a robbanásnak. Többen ellúntak

Bucaresti Bukarest, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti távirati jelentés alapján már csütörtöki számunkban beszámoltunk arról a számos emberéletet követelő borzalmas katasztrófáról, amely a főváros lakossága körében leirhatatlan pánikot, az államnak pedig több mint kétfélmilliárd lej kárt okozott. A cotroceni robbanás borzalmairól újabb jelentéseinket itt adjuk:

A főváros lakossága késő éjjelig leste az újabb robbanásokat. Ugyanis az a veszély fenyegetett, hogy

a tűz áterjed a nagy ekrazitraktárakra, amelyeknek felrobbanása az egész fővárost fenyegette volna.

Szerencsére ez a veszedelem nem következett be. Az éj folyamán a tüzet sikerült lokalizálni. Hivatalos jelentés szerint öt tiszt és tíz katona meghalt, husz súlyosan megsebesült.

Az „Universul“ beszámolóját folytatott Lucescu tábornokkal, az arzenál igazgatójával, aki szerint csak régi lövedékek pusztultak el, amelyek selejtezés végett halmoztak össze. A tűz okozta kár rendkívül nagy, de az ország védelmét egyáltalán nem gyöngíti. A műhelyek sértetlenek maradtak és tovább dolgozhatnak, csupán a raktárak égtek le, ezek közül is kettő üres volt.

Tegnap este nyolc órakor Bratianu miniszterelnök és Mardarescu tábornok hadügyminiszter jelentést tettek a királynak a katasztrófáról. E szerint többszáz vagon lőszer és muníció, a pyrotechnikai csapatok műhelye, az altisztek lakásai, a hadsereg fuvartelepe, a műszaki ezred raktára és a vadászrezd két zászlóaljának pavilonjai égtek le.

A katonai ügyészség azonnal megindította a vizsgálatot, amelynek folyamán több verzió merült fel a tűz okaira vonatkozólag. Az egyik szerint a tüzet egy mozdonyzikkra okozta, amely a felhalmozott lőporra esett. A másik verzió szintén mozdonyt állítja bűnbakként, e szerint azonban a zikkra a száraz fűre hullottak, amely meggyulladt és így jutott a tűz a lőporral telt ládákhöz.

Az ügyészség természetesen oly irányban is folytatja a nyomozást, nem történt-e gyújtogatás.

Ez azonban teljesen valószínűtlen. A katonai negyedik lakó polgárokat a katasztrófa rendkívül sújtja. Számos ház összedőlt, sok súlyosan megromlott. Az összes házak ablakok nélkül maradtak. A CFR. vezérigazgatósága a Giurgiu irányában folyó vonatközlekedést megszüntette.

Az éj folyamán a robbanás környékén levő házak lakossága a főváros centrumában a házak folyosóin és az utcán töltötte az éjszakát, mindenüket hátrahagyva.

Sok bukaresti újabb robbanásoktól félve az éjszaka folyamán elmenekült a fővárosból.

A Ploesti felé közlekedő vonatok valószínűsége ostromoknak voltak kitéve.

Ma délelőtt a főváros lakosságát riasztó hírek nyugtalanították, melyek szerint robbanás veszedelme fenyegeti a nagy ekrazitraktárt, amely a pyrotechnikum közelében van. Szerencsére e hírek nem bizonyultak valóknak és minden veszélyt végleg elhárították, a tüzet teljesen lokalizálták.

A hadügyminiszter felkérte a sajtót, nyugtassa meg a lakosságot, biztosítva arról, hogy nincs már veszély, ennek dacára a hír folyton terjedt és valószínű, hogy olyanok terjesztették, akik az elagyott lakásokat ki akarták fosztani. A kormány

hivatalos kommunikéje szerint a sok municióraktár közül csak egy pusztult el és a veszteség komoly ugyan, de nem olyan nagy, mint sokan hiszik.

A király ma több külföldi követet fogadott, akik részvétüket fejezték ki a katasztrófa felett.

Az uralkodó azt válaszolta, hogy tulságos jelentőséget nem szabad a veszteségnek tulajdonítani.

Ma délelőtt értekezlet volt pénzügyminisztériumban a kártszenvedett lakosok sürgős segélyezése tárgyában. Valószínű, hogy a kormány támogatására hívja fel a nagy pénzintézeteket és iparvállalatokat.

Az „Adeverul“ szerint hivatalos körök kizártnak tartják, hogy a tüzet mozdonyzikkra okozták volna, mert 9 órakor délelőtt haladt el az utolsó mozdony a pyrotechnikum előtt, a tűz pedig két és fél óra múlva tört ki.

Gyanu merült fel arra, hogy a tűz egyszerre több helyen keletkezett és hogy mégis bűnös kezek munkájának eredménye a katasztrófa.

A sajtó képviselői Tatarescu miniszter és Nico-

Vita a parlamentben a bukaresti nagy tüzről

(Bucaresti-Bukarest, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi és tegnapelőtti üléseinek napirendi pontján legtöbbször a cotroceni robbanás ügye szerepelt. Az elhangzott interpellációkra a hadügyminiszter részletes választ adott és megnyugtatta az interpellálókat, hogy a katasztrófa semmivel sem csökkenti az ország védelmi képességét.

A parlament üléseinek lefolyásáról szóló részletes tudósításunkat itt adjuk.

Szigoru büntetést a kötelességmulasztóknak

A kamara ülésén Jonescu tudomására hozta a kormánynak a központi municióraktár kigyulladását és azon véleményének ad kifejezést, hogy a tűz bűnös kezek munkája. A vétkesek azok, akik türik, hogy ily fontos szolgálatoknál idegeneket is felhasználjanak. A tűzvész továbbterjedéséért a főváros primariáját is felelősség terhel, mert 11 órától kezdve, amikor a tűz kitört, 12-ig nem volt víz. Szigoru büntetést követel azokkal szemben, akik nem tették meg kötelességüket.

Beszéde közben a cotroceni municióraktár állandó robbanásai és a folytonos csattanások megriasztják a képviselőket, akik a karközöntségével együtt elhagyják az üléstermet.

Orleanu elnök nem veszté el hidegvérét és folytatni kívánja az ülést. Amikor azonban az egyre hevesebb robbanások állandóan megrázkódtatják a kamara épületét, mire Orleanu kérdést intéz a képviselőkhez, kívánják-e az ülést folytatását tekintettel arra a veszedelemre, hogy a mennyezet könnyen beomolhat. A kamara kimondotta, hogy az ülést minden körülmények között folytatják.

Nincs veszélyben az ország védelme

Bukarest, május 30. (Rador.) A szenátus ülésén Hasnas követeli a robbanás bűnöseinek megbüntetését. Kérdezi a kormányt, miért vannak a municióraktárak a város közepén, veszélyeztetve a polgárok életét és vagyonát.

Ezután folytatták a commercializálási javaslat vitáját. Bartolomeu püspök pártolja a javaslatot, majd Disescu előadó polemizál Cantacuzinóval.

A vitát ekkor félbeszakítják és Mardarescu tábornok hadügyminiszter szólal fel. Kijelenti,

lescu rendőrprefektus vezetésével tegnap megtekintették a robbanás színhelyét és konstataálták, hogy a kár jóval kisebb, mint az első pillanatokban hitték. Az áldozatok száma is kevesebb.

Eddig a katonai kórházba egy halottat és hat sebesültet szállítottak. Tegnap ismét megsebesült három katona, amikor a lövedékek összeszedésével foglalkoztak. Több katona eltűnt.

A rendőrség tegnap letartóztatott több álhírtörjesztőt, köztük a teherpályaudvar főnökét, aki a pályaudvar és a vám személyzetének evakuálási parancsot adott ki.

A „Dimineata“ szerint a katonai vizsgálat lassan halad. Vladescu ezredes vezeti a nyomozást az összes katonai ügyészekkel együtt. Tegnap kihallgatták a pyrotechnikum tisztikarát és legénységét, de a vallomások teljesen ellentmondóak. Eddig a katonai ügyészség nem adott ki letartóztatási parancsot senki ellen.

A bukaresti lapok kolonnás cikkeiben számolnak be a borzalmas robbanás részleteiről. Az ellenzéki lapok fulmináns cikkeiben támadják a kormányt és az ellenőrzéssel megbízott közegek hanyagságát teszik felelőssé a szerencsétlenségért. Annak ellenére, hogy az összes bukaresti lapok megállapíthatóan túlozták a katasztrófa méretét, valamennyi lap véleménye megegyezik abban, hogy az ország védelmi apparátusán egyáltalán nem esett csorba és a kárt hamarosan pótolni lehet.

hogy a katasztrófa okait még nem sikerült megállapítani, biztosítja szenátust, hogy a hanyagság történt, a bűnöseket meg fogják büntetni. Lehetséges azonban, hogy fatális véletlen okozta a tűzvészt, lehet hogy bűnös kezek munkája. A katonai és polgári hatóságok nyomoznak ebben az ügyben. Azok, aki azt hiszik, hogy számos municióraktárunk közül egynek az elpusztulása veszedelmet jelenthet az ország védelmére, nagyon csalódnak. A kár komoly, de távol áll attól, mint eleinte hitték. Az anyagot azért tartották a fővárosban, mert nincs mindenütt megfelelő praktikus raktár.

A hadügyminiszter beszédével az ülés végét ért.

Ki felelős a katasztrófaért?

A kamara tegnapi ülésén Jorga kérdezi a kormányt, mi az oka a katasztrófának, van-e kapcsolat a tűz és a pyrotechnikumnál előfordult bizonyos visszaélések között, ki tudja-e a kormány nyomozni a bűnöseket, pótolható-e a veszteség, ígéretet tehet-e a kormány, hogy ilyen dolgok nem fognak megismétlődni?

Constantinescu fővárosi primár segítséget kér a robbanás sújtotta lakosság számára.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter foglalkozik a katasztrófa okaival és megállapítja, hogy ilyen szerencsétlenségek nem csak nálunk történnek, hanem másutt is. Párisban a lőporraktár felrobbanása 600 áldozatot követelt, súlyos katasztrófa volt a varsói is. Egyetlen raktár leégése seholsem zavarhatja meg az ország védelmét. Romániának van annyi municiója, hogy senkinek sem támadhatja meg és ha nem lesz elég municiónk, vitéz katonáink bajnakkal a kezükben is elegendők lesznek határaink védelmére és ha még bajonettünk sem lesz, katonáink pusztán ököllel is meg fogják tenni kötelességüket.

Az ellenzék tiltakozik, mire Mardarescu megismétli, hogy a tűz vagy hanyagság, vagy véletlen, vagy bűnös kezek munkájának eredménye.

Maniu Gyula: Egész biztos, hogy hanyagság. Vajda Sándor csatlakozik Jorga szavaihoz és kijelenti, hogy az ellenzék mindig meg fogja szavazni a hadsereg számára szükséges hiteleket.

Bratianu Jonel miniszterelnök kijelenti, hogy bár nincs sok hozzáfűzni valója a kormány többi tagjainak kijelentéseikhez, hangsúlyozni kívánja, hogy ha a körülmények kivételes rendszabályok alkalmazását tennék szükségessé, a kormány nem fog habozni és alkalmazni is fogja azokat, ha szükség lesz rá, még az ellenzék egyes tagjaival szemben is, felvilágosításul megjegyzi, hogy a kormány még az elmúlt télen az ország belsejében több muniógyárat állított fel és ígéretet tesz, hogy a szenvedett kárt a legrövidebb időn belül pótolni fogják. Végül Vajda Sándor tiltakozik az ellen, hogy a miniszterelnök kétségbevonja hazafiságát.

Megindult a gyapjukampány

A szatmári iniciativa

(Szatmár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lejnek napról-napra való zuhanása és az a körülmény, hogy a juhtartó gazdák évről-évre ki vannak szolgáltatva a gyapjukereskedelem változó igényeinek, arra inspirálta Szatmár juhtartó gazdáit és az északromániai uradalmakat, hogy együtvé tömörülve egységesen adják el a gyapjút. Tudni kell, hogy Romániában épp az északromániai megyékben, Szatmárban és Szilágyban hatalmas piaca van a gyapjúnak és ezek közt épp a legértékesebb, ugynevezett merinói gyapjúnak.

A szatmári gazdák, melynek soraiban ott láttuk az Okányi Schwartzokat, a csengeri Mayereket, báró Vécseiéket, Stan Sándort, a megye egyik leggazdagabb juhtartó gazdáját, erre a mozgalomra a leghelyesebb intenciók vezették. Tegnep meg is alakították a Gyapju-értékesítő Szövetkezetüket, mely teljes orientációt nyújt tagjainak a gyapju világpiacon, gondoskodik hitelnyújtásról, szabályozza a gyapju árát, gondoskodik vévokról.

Az illetékes körök szerint tövös volna, ha ez a közérdekű mozgalom kiemelkednék izolált jellegűből és hasonló mozgalomra bírná egész Erdély gazdatársadalmát. A szatmári mozgalom élén dr. Márkus Árpád áll és már az első lépések után mintegy ezer mázsa merinói gyapju áll ennek a szövetkezetnek a rendelkezésére.

Sajnos, a lej zuhanása, a gyapjukivitel nehézsége mind olyan számításba veendő körülmények, melyek ennek a közérdekű mozgalomnak a vezetőire súlyos feladatokat rónak, de ha az akció országos jelentőségűvé emelkedik, úgy feltétlen nagy előnyét fogja szolgálni az erdélyi gazdatársadalomnak.

A világpiacon különben még meglehetősen lanya a vételkedv különösen merinói gyapjuban. Szatmáron, mely Erdélynek ugyszólván a legjelentősebb gyapjupiac, 12,500 körül forog a merinói gyapju ára. A gyapju árának megállapítását nagyban befolyásolják most azok az értesülések, melyek szerint Csehszlovákiában 17—19 cseh kor., míg Budapesten 40—50 ezer m. kor. az ár. Ha azonban a szatmári gazdák iniciatívája egész Erdélyre terjedő méreteket ölt, remélni lehet a gyapju árában lényeges emelkedést. A gyapju értékesítésének különben ez a módja egész Északromániában a gazdatársadalom körében kellemes visszhangot keltett. (b. m.)

1980 LEI

a legujabb tavaszi férfiföltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

Figyelmeztetés!

Felforgatták a sirokat a nagyváradi zsidó temetőben

Ismeretlen tettesek összetörték a sírköveket, kiosvarták a fejüket és elpusztították a sírokra ültetett virágokat. Erélyes vizsgálat indult a kegyelet-sértő antiszemita ellen

(Oradea-Mare-Nagyvárad, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Felháborító kegyeletisértés történt a csütörtökről péntekre virradó éjjel Nagyváradon, amely óriási megbotránkozást keltett a város zsidó és nemzsidó lakosságának körében. Eddig még ismeretlen tettesek az éjszaka leple alatt arra a ballatlan és brutális vakmerőségre vetemedtek, hogy tolvajok módjára belopózkodjanak a Rulikovszky-uti neológ zsidó temetőbe és megzavarják a halottak nyugalalmát. Nagyváradon a hatóságok ébersége és energikus fellépése miatt a konkolyhíntó elemek nem tudják megbontani a város rendjét és emiatt úgy igyekeztek

megbolygatni a lakosság nyugalalmát, hogy a halottakon töltötték ki bosszúérzésüket.

Pénteken reggel Balog Gergely, a Rulikovszky-utcai neológ zsidó temető őre rendes inspekciós körútját végezte a temetőben és eközben meglepetéssel vette észre, hogy a temetőben kegyeletlítő kezek garázdálkodtak. Minthogy a körülkerített temető kapuját csütörtökön este bezárta, az ismeretlen tettesek a kerítésen hatolhattak be a temetőbe, ahol vandalizmusra valló pusztítást vittek véghez. Megbolygatták az évtizedes sírokat, össze-

törték a díszes márványtáblákat, felforgatták a fejüket, tövestől kitépték a sírokra ültetett virágokat és dísznövényeket.

Balog Gergely a szokatlan látványtól megdöbbentve sietett a hitközség irodájába, ahol a jelentést tett Schwartz Mórnak, a Cnebra Kadisa elnökének. A temetkezési egyület elnöke azonnal kiszállott a helyszínre és meggyőződött róla, hogy Balog Gergely jelentése jóval mögöttes marad a valóságnak megtörtént pusztításának. A feldúlt sírok között van dr. Lukács Bandi, aki tüzérfőhadnagy volt az osztrák-magyar hadseregben és Homannán esett el az első orosz betörés idején. Ő volt a világháború első hősi halottjainak egyike. De a többi sírok is, amelyeket összetapostak, felforgattak és megrongáltak,

csupa ősi, előkelő nagyváradi zsidó családok hozzátartozóinak nyugalóhelyei.

Többek között Waislovich Adolfé, Remányi Vilmos, Boldizsár Lipót, Tót János és sok más, egykor közbecsülésben álló nagyváradi polgár sírját rongálták meg az elvakult kegyeletlítő.

A hitközség feljelentésére a hatóságok erélyes nyomozást indítottak a garázdálkodók kézrekerítésére.

Magyarország kiesett a futballolimpiásról

Egyiptom—Magyarország 3:0 (1:0). Részletek a mérkőzés lefolyásáról. Tízezer ember megostromolta a budapesti sporttudósító irodát. A többi eredmények

(Cluj-Kolozsvár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi futballolimpiász eddig legnagyobb szenzációja a bajnokságra joggal aspiráló magyar válogatott csapat súlyos veresége az egyiptomiaktól, miként végleg kiesett a további mérkőzésekből. Kolozsvárra az egyik cseh sajtóiroda közvetítésével érkezett meg tegnap este a Magyarország sportjára lesújtó eredmény híre, mely részben kétkedést, részben pedig nagy konsternációt keltett sportkörökben.

Mára azonban megerősítették, hogy Magyarország 3:0 arányban vereséget szenvedett Egyiptom csapatától. Akármilyen ügyes játékosok is az egyiptomiak, akik

Kairóban nemrég 7:1-re győztek az ottani angol válogatott ellen,

de vereséget szenvedtek a bécsi Hakoah-tól, — a magyar csapat nagy csalódást keltett. Budapestről érkező hírek szerint tulajdonképpen Magyarország volt fölényben és csak a rossz pályának, valamint nagy balszerencsének tudható be a súlyos kudarc. A játék magyar támadással indul. Guttman (Hakoah—MTK) szökteti a jobbszárnyat, Braun beadását Eisenhoffer eléren kapura lö, de a labda az egyiptomi balhátvédre kerül, a második percben. Braun kornerugását Guttman a kapu mellé fejele. A magyarokat megzavarja az egyiptomiak szokatlan játékmodora s a negyedik percben az egyiptomi bal-szárny játékból, miután Vogel luftol, Jeken összekötőhöz kerül a labda és a kifutó Biró mellett tíz méterről védhetetlen gólt lő a magyar kapu felső balsarkába.

A magyar csapat belefekszik a játékba. Orth, Braun és Opatá korner érnek el, amelyet Braun a mezőnybe továbbít. Egyiptom energikus támadásba kezd. Jeken ismét kiszökik és Vogl csak az utolsó percben tud kornerre menteni. Izmed I. rúgását Mandl náritja el. Ezután az egyiptomiak jobbszárnya lép akcióba, de Magyarország és csakhamar ismét frontba kerül. Guttman szökteti a belső triót. A kavargásból Obitz kapura lö, de csak korner tud elérni.

Braun beadását Obitz kapu fölé fejele.

A 22. percben Orth és Hirzer szép akcióját az egyiptomiak faulttal akasztják meg, az ellenük megítélt tizenegyest Vogl kornerbe lövi, beadását, Braun kapu mellé rugja. A 29. percben Guttman lefutását a kapus kornerre menti, a kornerlövést pedig kiboxolja. Újra korner, amelyet Braun kapuba fejele, de Collins spanyol bíró

offside címen nem adja meg a gólt. A magyar csapat erre elveszti a kedvét, játéka egyre jobban nélkülözi a tervszerűséget. Jenny, Opatá újabb korneret érnek el, de nem tudják értékesíteni.

A második féldőben a magyar csapat erős támadással indul. Guttman szökteti Eisenhoffer, Orthot és Braut, de az egyiptomiak villámgyorsasággal elszedik tőlük a labdát és

a 9. percben Izmed II. ismét védhetetlen gólt lő.

Ujrakezdés után a teljesen deprimált magyar csapat leszorul. Csak néha-néha sikerül áttörni az egyiptomiak ostromgyűrűjét. A magyar csapatok egymásután újabb öt korneret érnek el, amelyeket nem tudnak kihasználni. Jeken egyiptomi összekötő lefut, a labdát Biri kiöklözi, de a résen levő Izmed I. befejeli s ezzel beállítja a végeredményt. A mérkőzés változatos mezőnyjátékkal az egyiptomiak tényleg ért véget.

A mérkőzés kimenetéről szóló híreket Budapestben legalább tízezer főnyi tömeg várta a napilapok és sportirodák kirakatai előtt. Este kilenc órakor érkezett meg a cseh iroda jelentése.

A végsőkig izgatott tömeg nekiesett a plakátoknak,

leszakította s darabokra tépte, mert tendenciát láttak a prágai táviratban. A sportfanatikusok ezután valósággal megostromolták a sporttudósító irodát újabb jelentésekért. Tíz órakor megérkezett a hiteles távirat. Kiss Gyula magyar szövetségi kapitány közölte, hogy Magyarország kiesett a futballolimpiász további sorsának irányításából.

Az olimpiász második napjának többi eredményei:

Csehszlovákia—Svájc 1:1 (1:0). A játékidő kétszeri meghosszabbítása sem döntötte el a mérkőzést, amelyet pénteken délután folytattak. Capek cseh válogatottat örökre kiltották az olimpiai játékokból, mert az egyik svájci élveszélyesen megrugta.

Irország—Bulgária 1:0 (0:0).

Svédország—Belgium 3:0 (3:0).

Olaszország—Luxemburg 2:0 (1:0).

Uruguay—Amerika 3:0 (2:0).

* Alabástrom fehér arcod, kezud bőre, Ha Kaiser-Boraxot keversz a furdődbe.

Vasárnapi sörözés!

7313 Dreher-Haggenmacher sör!

Rongyosok sokat és zül ruhás szalmakallérosokat és szürke szintet apróbb-nagyob getnek maguk

Kinek jut lobol, hogy m foglyokkal ha kodjék, széles teljesen lepődj szorongásos ag lyok baján-sor bandukol, a k egy ember, h metsző, a tolv ami néha kön dött. Ahogy t kihallgatásra, hit külső mun nak az utca n után járó en különállóan, támasztja egy zakat, a lyu amelyekről az formáság lek nyomát.

A figyelő harmóniát, ha feltűzött szuro kat és meglep is hiányzik a szimmetriájából

Történt az sok az ember esemény lett e résből. Hátul szu szuronyba civilruhás fogó álalkodott. A szakálluk meg azért álalkodo volt a rendkiv leginkább csak szuronyok köz kete szakállast

Eddig rend az volt, hogy az utcán szem hangosan:

— Zsdán, sak előtt.

Hátul meg rázta lelkesen zistáknak:

— Látjátó valamennyit a

És a töme gött és hango sokkal a fajtá lyot, a négy vádolták meg. erőt az utcán, végig. Már ro mert a menet tek már szigo cokon, már r erkölcsbiró lo

végig az utcán való egyfajtas

Az egyik amikor a fogl akkor is hove egyéni izü szo után végre is ról, hogy mi ember. Mert t kásban, hogy senki sem cso meg értük a

— Ezek a eugenetikus b szerint sorol léleken, hogy

Ha pedig — törvényszé ritkábban, mi

HA F

Cluj tel

Hogyan lesz típus a kivételből

Rongyosokat és toprongyosokat, mezitlábásokat és züllött katonasipkásokat, vadomatuj-ruhás szalmakalaposokat, frissen borotvált tisztagallérosokat és kéthetes mosdatlanságtól földszürke szinteket reggel is, délután is, este is apróbb-nagyobb csoportokban gyakran terelgetnek maguk előtt szuronyos katonáőrök.

Kinek jut ma már eszébe robotja után halol, hogy meglepődve tüsse fel a fejét, eféle foglyokkal ha találkozik. Hogy rájuk bémész-kodják, szélesre tánta el a száját és jelentőség-teljesen lepődjék meg a cinikus képű, vagy a szorongós aggodalomtól eltörölt szemű foglyok baján-sorsán. Az, aki a szuronyok között bandukol a közömbös utca személynél már nem egy ember, hanem a katonaszökevény, a zseb-metsző, a tolvaj, a rablógilykos, vagy esetleg — ami néha könnyen megeshik, — az ártatlanul vádolt. Ahogy egy terelgetik őket az utcán, kit kihallgatásra, kit a börtönbe, kit a tárgyalásra, kit külső munkába, már szorosan hozzátartoznak az utca mindennapi képéhez, amit a dolga után járó ember éppen úgy nem appercipál különállóan, mint a hordárt, aki negyven éve támasztja egyazon háznak a falát, vagy a házakat, a lyukas aszfaltot, az utcai bodékat, amelyekről az évtizedeken keresztül tartó egyformaság lekoptatta az önálló élet minden nyomát.

A figyelő szem éppen akkor érezne diszharmóniát, ha egyszer nem látna már az utcán feltűző szuronyok előtt menetelő börtönlakókat és meglepődve kutatna azután, vajjon mi is hiányzik a kolozsvári utca zagyva képének szimtriájából?

Történt aztán ma délután ebédidőben, amikor sok az ember az utcán, hogy mégis nagy esemény lett egy ilyen mindennapi foglyokisérésből. Hátral ment két katona, kezükben hosszú szuronyba torkoló fegyver, előttük négy civilruhás fogoly, mögöttük az utca indulata ólálkodott. A négy fogoly zsidó volt, fekete szakálluk meg az arcuk valletta a zsidóságnak, ezért ólálkodott utánuk az utca indulata. Ez volt a rendkívülisége a dolgoknak, mert eddig leginkább csak másféle fajtájukat terelgettek szuronyok között és nagyon-nagyon ritkán fekete szakállat és zsidó ábrázatát.

Eddig rendben is volna, minden farcsa csak az volt, hogy jött egy komoly, meglett ember az utcán szemben a foglyokkal és azt mondta hangosan:

— Zsidán, — és kiköpött a fekete szakállak előtt.

Hátul meg egy nyurga, hosszú fiu magyarázta lelkesen a menet után loholó gimnazistáknak:

— Látjátok, a zsidók, most elfogták őket, valamennyit agyon kellene ütni.

És a tömeg nőttön nőtt a foglyok háta mögött és hangos szóval, félre nem érthető célzásokkal a fajtájukért vádolták meg a négy foglyot, a négy fogoly miatt pedig a fajtájukat vádolták meg. Valami különös izgalom vett erőt az utcán, ahol a négy fogoly kísérték végig. Már rossz volt zsidónak lenni az utcán, mert a menetet kísérik, gyermekek és felnőttek már szigorú szemmel siklottak végig az arcokon, már maguk alá kerítették a felelőtlen erkölcsbíró lovát és annak a hátáról néztek végig az utcán azokon, akik a négy fogollyal való egyfajtság bűnében találtak.

Az egyik kirakat előtt két fiatalember, amikor a foglyok csapata már messze járt, még akkor is hevesen gesztikulálva vontak le az eset egyéni izü szociológiai tanulságát. A heves vita után végre is sikerült egymást meggyőzni arról, hogy minden zsidó kétség kívül gazember. Mert úgy valyon minden népeknél szokásban, hogy a maguk közül eltávolítottakon senki sem csodálkozik és nem is rágalmazza meg értük a maga fajtáját.

— Ezek a kivételek — vizsgálja magát eugenetikus bizakodással és ha kell, személy szerint sorol fel néhányat, kiválót ezben és lélekben, hogy megbizonyítsa: ime ez a típus.

Ha pedig negyritkán zsidóval esik meg, — törvényszéki statisztikák bizonyítják, hogy ritkábban, mint mással — hogy vétebben ta-

láltattott, akkor az itélő értelmet a rosszakarat ferdére torzítja és fordítva formulázza meg a szentenciát.

— Imhol a típus — mondják akkor és hamarosan felsorolnak néhányat, rosszhírűt, hogy „diadalmasan“ támaszthassák alá az igazukat.

A zsidó nép nagy zömének munkája, becsü-

Ismét véresre vertek egy zsidó diákot

Gritta rendőrprefektus a rend helyreállítását igéri

(Cluj-Kolozsvár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozváron a hatóságok erélyes intézkedése ellenére is nap-nap után megismétlődnek a zsidóverések. Tipikus sajátosság ezeknek a zsidóveréseknek, hogy a támadók csoportosan lesnek rá egy vagy két jérő-kelő zsidóra és még mielőtt valaki segítségére siethetne a megtámadottnak, véresre verik kiszemelt áldozatukat.

Ma délelőtt a botanikus-kertben M. L. ötöd-éves orvostanhallgatót, aki előadásra sietett, mintegy tiz-tizenkét botokkal felfegyverzett fiatalember támadta meg. A fiatalemberek előbb a megszokott recept szerint igazolásra szólították fel a medikust, majd amikor kiderült róla hogy zsidó, botjaikkal agyba-főbe verték, úgy hogy a megtámadott medikus súlyos sérüléseket szenvedett. A fején egy körülbelül öt centiméter hosszú sebet ejtettek a támadók. A sérült medikust a sebészeti klinikán részesítették első segélyben.

A megtámadott medikus nevében a zsidó jogvédő iroda a holnapi nap folyamán feljelentést tesz a merénylők ellen.

A kolozsvári zsidó jogvédő iroda a mai nap folyamán érintkezést keresett Gritta Ovidiu rendőrprefektussal, aki a jogvédő iroda vezetői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Az illetékes kormányhatóságoktól nyert felhatalmazásom alapján, de a város rendjé-

lete, szorgalma mellett kézigyintve haladnak el: — Ezek a kivételek — nyugtatják meg a háborgó lelkiismeretüket.

És így jutott a sárka folthoz az a fajta, amelyről megszokták, hogy kilenczized része a „kivétel“ és a valóban ritka kivételekből igyekeznek mesterségesen kifermálni a típus képét.

nek és békéjének érdekében is kíméletlen szigorral jogom elfojtani a rendbontás kísérletét is.

— Ma már ki is adtam egy rendeletet, amelyben szigorúan tiltottam a kávéházakban és éttermekben az éneklést. Hasonlóképpen tiltottam a zenészeknek, hogy olyan nótákat játszanak, amely a fogyasztó közönség bármely rétegének az érzelmeit sértene.

— Hogy munkám eredményes lehessen, felkérem a jogvédő irodát arra, hogy minden esetlegesen előforduló esetet a rendelkezésére álló bizonyítékokkal együtt haladéktalanul hozzon a tudomásomra.

Gritta prefektus megnyugtató nyilatkozatát elégtétellel könyveljük el. Biztosak vagyunk abban, hogy Gritta prefektus mindent meg fog tenni a város békéjének és rendjének érdekében. De nem kis örömmel állapítjuk meg, hogy végre a bukaresti kormányhatóságok is felfigyeltek a kolozsvári eseményekre, amiben jelentős része van annak az erélyes küzdelemnek, amelyet az Uj Kelet a zsidóság védelméért folytat.

A jogvédő iroda fölkér mindenkit, akit bárhol antiszemita természetű inzultus ért, hogy az öt ért támadásról azonnal tegyen jelentést a zsidó jogvédő irodának, hogy az iroda az illetékes hatóságoknál megtehesse a szükséges lépéseket.

Reinitz a vizsgálóbíró előtt

Reinitz nem ismer senkit a kassai gyilkosok közül. Kladják Reinitzot a cseh-szlovák nyomozóhatóságoknak?

(Szatmár, május 30. Az Uj Kelet munkatársától.) Megírta az Uj Kelet, hogy amíg a Reinitz-ügy Romániához tartozó része a vizsgálat konkritizálásának nagyon nehéz kérdése körül pihen, jobban mondván: stagnál, addig Csehszlovákiában különösen a kassai rendőrség hatalmas apparátussal vette kezébe a meglehetősen bonyolult Reinitz-ügy szétbogarását. A nyomozást Pongrácz Gusztáv kassai rendőrtanácsos vezeti, aki Szatmárra érkezvén jelentkezett Erdős Ferenc törvényszéki elnökkel és megbeszélést folytatott dr. Nistor József vezető-ügyésszel és dr. Déri Pál vizsgálóbíróval.

A megbeszélések alapján elhatározták, hogy Reinitzot Pongrácz rendőrtanácsos jelenlétében ki fogják hallgatni és vallatóra fogják Reinitzot mindama bűnjelekkal kapcsolatban, melyeket a kassai rendőrség a Csehszlovákiában talált áldozatoknál talált. Talán így sikerülni fog — ez volt a vizsgálat tulajdonképeni célja — megállapítani az áldozatok kilétét a Pongrácz által Szatmárra hozott bűnjelek segítségével.

A helyzet ugyanis az, hogy a Kassán elfogott és többrendbeli gyilkossággal gyanúsított egyének

az áldozatokról semmikép sem tudnak még csak személyleírást sem adni.

Ennek valószínűnek tűnő magyarázata — a nyomozás szerint — az, hogy a tettesek a tett elkövetésekor rendkívül izgatottak voltak és a gyilkosságokat különben is az éj leple alatt hajtották végre. Azért írjuk ezt a magyarázatot csak „valószínűnek“, mert a Kassán elfogott gyilkosok — az eddigi bizonyítékok alapján — magától értetődően erősen kapaszkodnak a gyenge szalmaszálba is és a Reinitz bűntényébe takarozva, magukat minden áron menteni akarják.

Csütörtök délelőtt tizenegy órakor hozták fel Reinitzot a cellájából. Sápadtan lépdelt Reinitz két börtönőr előtt, hátrattett kezekkel, hatalmas szakállal és dacos egyénisége a nézőre mély benyomást tesz. Szakállát a vizsgálati

fogságban nem vágathatja. Nagy fekete karika övezi mindkét szemét... a szenvedés vonásai... mások lelkiismereti furdalásoknak is nevezik... Még nem lehet tudni semmit... Igazán semmit. Mikor Reinitz a vizsgálóbíró ajtaja elé ér, körülnéz és aztán ráteszi kezét a kilincse. A börtönőrök is bemennek a vizsgálóbíró szobájába.

Az ajtó becsukódott és a kiszivárgott hírek szerint mikor Reinitz Jakabnak felmutatták a Kassán elfogottak fényképeit, a bűnjeleket,

Reinitz ezek közül egyetlenegyét sem ismert fel és rágalomnak nevezte az ezekkel való bűnrészségeit.

A tagadásánál többet a nyomozás a mai nappal sem tudott elérni. Ezután visszakisérték Reinitz Jakabot a cellájába.

Hírlik, hogy Pongrácz rendőrtanácsos soron kívül kérni fogja a szatmári ügyészséget, hogy legalább tíz napra adják ki a román hatóságok Reinitzot a cseh nyomozóhatóságoknak. Ezt azonban a diplomáciai eljárás mellőzésével nem lehet teljesíteni, ennek az ügynek az elintézésére különben is az oradea-marei Tábla illetékes. Az iratok már fel is vannak terjesztve. Jogászai körökben behatóan tárgyalják az eshetőségeket és nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen határozatot hoz a nagyváradi Tábla.

Pongrácz rendőrtanácsos és kísérete egybeként szombaton már visszautazik Kassára.

Berger Marcel

— Kik kaptak utlevelet? A kolozsvári rendőrség felszólítja az alant felsoroltakat, hogy utlevelüket vegyék át az utlavelkiállító hivatalban: Kozma József (str. Gh. Grigorescu 10), Fanta Vilma (Calea Motilor 85), Hoffmann Juci (str. Regina Maria 38), Beteg Ernő és Ilona (Calea Regele Ferdinand 84), Papp László (str. V. Alexandri 8), Kiss Endre (str. Regala 12), Scheuer Gabriella (str. Mico 8), Burger Margit (str. Jorga 2), Ormai Margit (str. Paris 14) és Szász Róbert (str. N. Jorga 12).

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA”-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lévy 2242)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

bat, 1924 május 31

nyváradi

a tojjákat és ol-
ndult a kegyelet.

blákat, felforgatták a
a sírokra ültetett virá-

lan látványtól megdöb-
iredájába, ahol a jelen-
a Cnevrá Kadisa elnö-
et elnöke azonnal ki-
győződött róla, hogy
val mögötte marad a
itásának. A feldult sírok
dié, aki tűzfőhadnagy
seregben és Homonnán
rés idején. Ő volt a
tjainak egyike. De a
szetapostak, felforgattak

nyváradi zsidó csalá-
ak nyugvóhelyei.

Adolfuá, Reményi Vil-
János és sok más, egy-
gyváradi polgár sírját
kegyeletsértők.

re a hatóságok erélyes
dalkodók kézrekerítésére.

mpiaszról

olyasáról. Tíz ezer
többi eredmények

meg a gólt. A magyar
kedvét, játéka egyre
erőséget. Jenny, Opata
el, de nem tudják

a a magyar csapat erős
mann szokteti Eisen-
ant, de az egyiptomiak
dik tőlük a labdát és
II. ismét védhetet-
lt 16.

esen deprimált magyar
ha-néha sikerül áttörni
ngvürjűt. A magyar
abb öt kornert érnek
ak kihasználni. Jeken
nt, a labdát Biri kiök-
med I. befejeji s ezzel
. A mérkőzés változa-
egyiptomiak térfelében

ról szóló híreket Buda-
fönyi tömeg várta a
kirakatai előtt. Este
meg a cseh iroda je-

tömeg nekiesett a
knak,

tépte, mert tendenciát
n. A sportfanatikusok
romolták a sporttudó-
sekért. Tíz órákor meg-
t. Kiss Gyula magyar
ölte, hogy Magyaror-
piász további sorsának

k napjának többi ered-

1:1 (1:0). A játék-
abbitása sem döntötte
et pénteken délután
álogarottat öreire ki-
kokból, mert az egyik
egrupta.

:0 (0:0).
8:0 (3:0).
urg 2:0 (1:0).
:0 (2:0).

od, kezéd bőre,
keversz a fardódbé.

sörözés!

enmacher sör!

Máramarosszigeti mozaik

Egy szombat Szigeten. Végig templomok során. Leányok harca az apák ellen. A Joint áldásos munkája

(Máramarossziget, május derekán. Az Uj Kelet munkatársától.) Ezen a ragyogó májusi reggelen nem madárcsicsergés ébresztett fel álomból. A hajnal köde még pilláimon feküdt, de a szikrázó sugarak egyre sürgetőbben foszogaték ébredő tudatom kapuit. A nyitott hotelablakon keresztül a mind északabbra előmlő napfény mellett valami furcsa hangzavar tödült szobámba. Szerettem volna kicsit aludni még, az előző nap utazása tagjaimban zakaolt, de a szokatlan és mégis otthonos hangmennyiség áthatón és merészen ütődött dobhártyám falához. A közből lassanként különváltak a színek s az egybefolyó hangzavarból egyre élesebben szakadtak ki a szavak és mondatok.

— Gott wat zé strofen! — süvített be az ablakon egy éles hang. Erre végleg felébredtem.

Kik lehetnek ezek a hajnali trécselők az ablakom alatt? A jólismert idióma frissen és vidáman bagyogott a torkok mélyéből. A kíváncsiság kihajtott az ágyból, széthuztam a függönyöket és leöntem a térségre, amelyet beborított már a vakító májusi nap. A hotel előtt bérkocsik álltak rendetlen sorokban s a kocsisok a bak tetejéről kaszálóztak egymással. De milyen kocsisok! Mindnek pájsza és szakála van és mesterien zagyalja a jiddist. Ez az első szigeti impresszió: a zsidó kocsisok.

Ha már felébredtettek, kihallgatom, miről folyik a vita. Nagy titok amúgy sem lehet, mert minden szó felhallaszik hozzám az emeletre. A napi eseményeket tárgyalják meg. Most éppen a balázstali pogromvonalat van szónyegen s az egyik rőt-szakállas kocsis élénk színekkel meséli társainak, mi minden történt Balázstalva és Kolozsvár között. A fentebb idézett kiszólás már ennek a beszélgetésnek képezte szerves részét. A fiatalabbak hevesen méltatlankodnak és sürün pattogatják ostoraikat. „Wosz habn die Jiden nebach chajte gevénz“ — mondják rezignáltan az öregek, de a fiatalabbak kemény bizonykodással köpik a markukat: „Nor daj zolln zé probiren“. Később megtudtam, hogy esakugyan próbálkoztak Máramarosszigeten is antiszemita heceket csinálni, de a zsidó fiatalok éberségén meghiusult minden kísérlet. Ez a hajnali beszélgetés a zsidó kocsisok között kedves emlékként vésődött belém a máramarosi zsidó népi életből. A vita még hosszan folyt tovább, de lassanként megélenkült az utca, a város ébredni kezdett s a kocsisok gyülekezete végül is megállapodott abban, hogy száz szóznak is egy a végső gótszabban vagyunk.

A hotelkaput kinyitották s a vendégek siettek a reggeli gyorshoz. A kocsisok munkába álltak. Már eljöttem az ablaktól, amikor még felhallatszott az előbbi fiatal kocsis hangja, amint rozzant gebéjét sűrű ostoresapások között biztatgatta: — Gyú Szórele! Gyú májn tájer Kind!

Szigeten még a lovak is zsidó névre hallgatnak.

Nem egészen a mi ideálunk szerint való, de mégis igazi zsidó élet lehelle csap meg Szigeten. Ezt nem csak a zsidók száma, de eserejü és meg nem törött népi karaktere idézi elő. Az asszimiláció vajmi kis kárt tett a szigeti zsidóságban, ezzel szemben a szélsőséges chaszidizmus napról napra tért hódít. Sebaj. Az ilyesmi sosem ért meg a zsidóságnak. Inkább *tíz chaszid*, mint egy népét-tagadó asszimiláns. Az új zsidó mozgalomra mindenesetre bízónéppel hat az az elzárkózó fanatizmus, de az ifjú generációban annál szebb és izmosabb virágokat hajt a nemzeti ideál. A Haszmona kultúregyesületben, az ifjú Avivákban és a Sámson sportklubban lelkes és eredményes cionista munka folyik. Nem telik bele sek ide és Máramarossziget lesz az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom nagy erőrezervoárja. A Palesztina gondolat is innen fogja kapni legjobb katonáit, hiszen a máramarosi zsidóság valóságos predesztinálva van rá, hogy a Palesztina-építők első sorába kerüljön. Ez a nép itt nincs elflinnyásodva és fizikai erejét nem sorvasztotta el a nagyvárosi gettók áporodott levegője. Jó, kemény zsidó napszemüvegyeket láttam ülni, a gyalogjáró szélén a Zsidó utcán végig. (Ezt az utcát ezelőtt hivatalosan Magyar-utcának hívták, most Str. Dorobanti-lornak, de az igazi neve Zsidó-utca marad.) A napaszmások munkára vártak. Hallom, a máramarosi hegyek között is zsidó kezek döngöttek a fát és fejtik az ércet. Be jól elkelnének ezek a

munkához szokott, izmos karok a palaszinai ut-törő munkában. Sajnos hiányoznak az anyagi eszközök, amivel ezeket az erőket az épülő Zsidó-országba lehetne átplántálni. A gazdasági viszonyok rendkívül nyomottak, mindenki panaszkodik, pang az üzlet, nincsen konjunktúra, az adók elviseihetetlenek, egyes hatóságok önkényeskednek, egyszóval baj mindenfelé. Sokan, nagyon sokan mennének Erec Jiszraelbe, de itt tartja őket vasmarkával a nyomor.

Egészen különös bája van a szombatnak Máramarosszigeten. A városban előmlik az ünnepi nyugalom hangulata, a zsidó ünnepek kivétel nélkül zárva vannak. Az emberek templomból jönnek, vagy templomba mennek, a napasütötte utcákon ünnepelőbe öltözött lányok és asszonyok sétálnak, az aróokra kiül a béke és megpihenés mosolya.

És azok a szigeti templomok! Balázs Bélának egy műkifejezése jutott eszembe, aki An Skinek híres darabjáról, a „Dibbuk“-ról írván, a kis falusi Bét Hamidrást „utolsó istencsárdának“ nevezte el. Más népek ha felejteni akarják napi gondjaikat, ha meg akarnak mámerosodni, a csárdába térnek be egy kis italra; a keleti zsidó el-megy a templomba, a Bét Hamidrába és megrészegezik az imától, az istenhez való közelségtől. A szigeti templomok is ilyen istencsárdák, ahová az emberek nem imádkozni járnak a szó modern és hétköznapi értelmében, de közelébe férközni Istennek, beszélni vele, könyörölni, meg-békíteni. Számátalan kisebb-nagyobb ilyen imaház van Szigeten. Külön Bét Hamidrája van a szigeti rebbe híveinek, külön a vizsniének, külön minden frakciónak. A cionistáknak is van egy külön templomuk. Szombatra minden ilyen imaház megtelik imádkozókkal, mindenütt felzengenek az ismert melódiák s az imák gátjukat vesztetten törnek az ég felé.

Végigjártam ezen a ragyogó májusi napon egy csomó ilyen imaházat és mindenütt ugyanaz a kép. Az áhitat itt nem a csendes elmélyedésben nyilván-kodik meg, hanem hangos, extázisos kiöbbrándásokban. A vizsniéi klauzban például alig vannak padok, az emberek imaközben fel és alá sétálnak és heves kézmozdulatokkal ostromolják az eget. Hal-latlan mélységet és robusztus öserőt rejt magában minden ilyen utszéli istencsárda. És dicsőség a népeknek, amely nem az alkohol gőzében, nem erkölcsstelen kicsapongásokban keresi a mámort, hanem a templomban, az imádságban, az istenkere-sésben, a lelki megtisztulásban. Különös és egyedül-álló életforma ez, amit az avatatlanság és hidegen szemlélő meg sem érthet. De ebből a misztikus talajból buzognak elő az elpusztíthatatlan nagy zsidó energiák.

Ebben a sajátos levegőjű kisvárosban saját-ságos tragédiák játszódnak le mostanság. Elrejtett, csendes, asszonyisírasos tragédiák. Az új élet kerül egyre gyakrabban drámai konfliktusba a régivel. Eddig úgy volt, hogy a fiúk harcoltak az apák ellen, az új generáció, új eszméivel szembezállt a régi, görösenen itt tartott igazságokkal. Szigeten most a lányok lázadtak fel a szülők „önkénye“ ellen. Az új idők során egészen sajátos kulturális és világnézeti diszanciák keletkeztek a lányok és fiatalemberek között is. Amíg a máramarosi zsidó fiukat leggyakrabban chédorba, vagy jesivába adták, hogy aztán innen kikerülve a kereskedői pályára lépjenek, addig ugyanezek a szülők leánygyermeküket nem zárták el annyira a profán kultúra elől, sőt számosan végezték el a gimnáziumot és érettségiztek. Régebben úgy volt szokásban Szigeten és máshol is, hogy amikor fel-csepperedett a leány és eladósorba került, a szülők kizsármálták a nekik megfelelő fiatalembert és a házasság minden akadály nélkül létrejött. Mert a leány véleménye nem volt akadály, a leánynak nem volt véleménye. Hogy szerencsés volt-e a házasságkötésnek ez a formája, vagy sem, arról fö-lőleleges most vitatkozni, hiszen nagyanyáink és dédnagyanyáink nyilván ugyanígy mentek férjhez. A szigeti leányok azonban nem akarnak bele-yugodni ebbe a helyzetbe, ami egészen érthető, ha meg-gondoljuk, hogy egy művelt, modern fiatal lány-nak bizonyára egészen más elképzelései vannak a házasságról, mint a régi idők levegőjében élő

öregeknek. A szigeti lányok nem akarják, hogy mások válasszák meg számukra jövőendő élettársaikat, beleszólást követelnek saját sorsuk intézésébe. És bizony ennek során tragikus konfliktusok keletkeznek a legjobb szülők és legjobb gyermekek között is. Mindketten meg vannak győződve a maguk igazságáról valóban itt csak az idő igaz-ságtalan, amely áthághatatlan válaszfalat épített a két generáció közé.

Kis tragédiák és nagy tragédiák, kis örömtől és nagy szomorúságok: ebben merül ki a zsidó élete. Az a szerencse, hogy a nagy bánatok után mindig jelentkeznek kis örömtől. Meglátogattuk az amerikai Joint irodáját, amely háromszázötven árvagyermeknek viseli gondját. Valóságos áldás itt Szigeten a Joint működése. A múlt évben több mint négyemillió lejt fordítottak az árvák segélyezésére, ami horribilis summa, ha figyelembe vesszük a máramarosi zsidóság gazdasági viszonyait. A kis árvákból egészenes, hasznos embereket nevelnek. A gyermekek legnagyobb részét ipari pályákra adják s a lányok részére is egy nagyon szépen működő szőnyegszövő tanfolya-mot rendeztek be. A Joint nagyszerű emberbaráti munkáját csak az tudja igazán értékelni, aki Mára-marosban járt és saját szemével látta az áldást, ami ennek a munkának nyomában jár.

Mindent egybevetve: érdemes eljönni a mára-marosi metropolisba, amelyet hol becézve, hol maliciával, sőt néhol gonosz éllel „kis Jeruzsálem-nek“ neveznek. A máramarosi zsidó nem sokat törődik a maliciával, a rosszasággal sem tulsokat, hanem éli rendíthetetlen hittel és bizakodással a maga zsidó életét.

Marton Ernő

A Keren Hajjeszód

a bevándorlás előmozdítására eddig kiadott

186.000 font sterlinget.

A Keren Hajjeszód építi fel Erec Jiszraelt.

RASOLOR
készműltli bo-
rotváló por

LEBOVITS
borbély készíti,
Satu-Mare

1/4 kgm. ára
8 lei

Viszonteladók-
nak 5 kg110 lei

A valódi

Dreher

Haggenmacher

A Piaje Unirein
(Fóterén). po-
haras sör ki-
zárólagos ár-
sítását pedig
csak a

SÖR

palackban Dreher
feliratu dugokkal
árusítatik.

NEW-YORK

vendéglőnek és kávé-
háznak kötöttük le,

mely a legmodernebb hűtő és lefejtő
apparátusokkal van ellátva sahol a ki-
tűnő Dreher-Haggenmacher sör per-
manens naponkénti állandó friss csa-
polás mellett kapható.

Dreher Haggenmacher
nagyváradi sörgyár Rt.

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter a jogtalan városi adók kivételére. Több ízben megemlékezett arról, hogy egyes városokban a városi adótörvény téves értelmezése következtében a már amúgy is megadóztatott sörre és egyéb szeszes italokra újabb adókat vetnek ki. Konkrét esetekben a vendégipari munkaadók szövetségének intervenciójára a minisztérium rendszerint felfüggesztette ezeket az adóhatározatokat és utasította az illető pénzügyi hatóságokat, hogy a jövőben ne szadjanak városi adót szeszesitalok után. Mégis megtörtént több helyen, ahová nyilván még nem jutott el a miniszteri intézkedés, hogy a pénzügyi hatóságok adót követeltek e cikk után. Legújabbán Cehul-Silvaniei (Szilágycseh) községben történt ilyen sérelmes megadóztatás, ami ellen a vendégipari munkaadók szövetsége tiltakozást jelentett be a pénzügyminisztériumnál. Innen ma sürgöny érkezett a szövetség kolozsvári központjához azzal az értesítéssel, hogy a minisztérium felfüggesztette a pénzügyi hatóságok intézkedését. Együttal megkereste a szövetséget az íránt, hogy minden sérelmes esetet jelentsen be, mert ha a bejelentések adatai valóban bizonyultak, minden esetben intézkedés fog történni a megadóztatás felfüggesztése iránt.

Kik képviselik a kormányt a vendég-lős-kongresszuson. Az Aradon megtartandó országos vendéglős-kongresszusra eddig Erdély és Bánát negyvenhét városából jelentették be részvételüket különböző vendéglős és rokonszaki testületek. A régi városok képviselői a bukaresti központnál jelentkeznek. A kormányt Modola Péter belügyi, Cristodorescu kereskedelmi, Sedleur munkügyi és Bratescu pénzügyi államtitkárok fogják képviselni. Bejelentette továbbá a Cereul Comercial is Gheorgescu Enachice utján való képviselőségét, továbbá a bukaresti kereskedelmi és iparkamara.

Nagy bécsi és budapesti cégek összeomlása. Az utóbbi napokban feltűnő nagy számban ismétlődtek meg Budapesten és Bécsben nagy ékeg bukásai. Budapestről a napokban eltűnt Gömöri Sándor bankbizományos, aki megbízóit ötszázmillió korona erejéig károsította meg. Gömöri barátai az üzletfeleknek huszszázalékos kiegyezést ajánlottak fel, ezt azonban visszautasították, mert azt hiszik, hogy Gömöri Budapesten tartózkodik. — Zágrábi jelentések szerint ott Robert Drucker bécsi nagykereskedő veronállal megmérgezte magát és nyomban meghalt. Öngyilkosságának okát anyagi zavarokra vezetik vissza. — A bécsi rendőrség letartóztatta Teodor Buchal bankárt, aki egymilliárd erejéig károsította meg üzletfeleit. A károsultak között van Pallavicini és Hardegg gróf. Ez utóbbi különben szüzet társtulajdonosa volt. — Bécsben a rendőrség letartóztatta Albert Spiegel és Julius Porbas gyarmatárnagykereskedőket. A letartóztatottak ellen sikkasztás miatt feljelentést tettek. A károsultak négy és félmilliárdal jelölik meg azt az összeget, amivel a társaság állítólag megsealtta őket.

Könnyítések a magyar áruszállítás körül. Budapestről jelentik: A magyar kormány a következő cikkekre nézve megszüntette a kiviteli engedélyekhez való megkötöttséget: buza, rozs, oszu, makaróni, tojás és bab. Ezentul csak a tengerre, a kocsiútoncsre, disznó-, liba- és kaszaszir kivitelére kell engedély.

A román kereskedők angolai adósságai. Bukarestből jelentik: Titulescu volt pénzügyminiszternek londoni tárgyalásai alapján Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Victor Oromulu, a Banca Nationala kormányzója megállapították az angol hitelezőkkel kétendő egyezmény feltételeit. Emzerint az összes háborúelötti adósságok harmincöt százalékát hét év alatt kell lefizetni. A megállapodás aláírásáig terjedő idő után Anglia elengedi a kamatokat, ugyszintén a hétéves időtartamra is, amelyben csak

az elmulasztott részletek után kell majd késedelmi kamatot fizetni. Az adósságok garanciaképpen minden font sterling után 100 lej kell deponálniuk a Banca Nationalánál. Amennyiben a font időközben 100 lej értékre eszkkeane, az egész adósság megszűnik a deponált garanciákkal.

A Saborsky-cég hetvenöt éves jubileuma. Bécsből jelentik: Saborsky, az ismert állatnagykereskedő-cég mostanában ünnepelte alapításának hetvenöt éves jubileumát. A céget Robert és dr. Paul Saborsky, a mai cégtulajdonosok nagyapja alapította. Fennállása óta a cég Bécs és Ausztria élelmészése körül jelentős szerepet viz.

Amerika a Bagdad-vonal egy részét meg akarja szerezni. Washingtonból jelentik: Az Otteman American Development Company, amely különben tulajdonosa a Chester-koncesszióknak, meg akarja szerezni a bagdadi vasutnak Nisibin és Mosszul közötti részét, amely ma részben török területen vonul át. A társaság képviselői Henry Woodhouse és Horace Knowles, Amerikának egykori romániai követe. A terv pénzügyi alapja az, hogy az amerikaiak a törökök rendelkezésére bocsátják azt az összeget, amely tulajdonosa a régi engedélynek Deutsche Bank által folyósított összeget.

A mai valutapiac

A lej a zürichi tőzsdén, épúgy mint a többi tőzsdéken is, néhány pontot gyengült, belföldön mégis engedett a külföldi valuták nagy szilárd-sága. Ma délelőtt már jóval olcsóbban adták a külföldi értékeket mint az előbbi napok. Ezt a Banca Nationala tranzakciójával magyarázzák. A bank ugyanis bukaresti értéktulajdonosok részére angol fontot dobott a piacra.

Délutánra azonban a helyzet teljesen megváltozott. Óriási korelet kezdődött és a devizák a délelőttihez képest ugrásszerűen emelkedtek. Az árak ma a következők voltak: Osztrák korona 305-310, magyar korona 420-430, cseh korona 665-675, svájci frank 41.00-41.20, francia frank 12.00-12.20, dollár 230-232, font sterling 1010-1015, olasz lira 10.10-10.20, dinár 2.80-2.90.

Valutapiac május 30-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1195, Berlin —, London 972, Newyork 224, Róma 992, Zürich 39.75, Bécs 31.80, Prága 672, Budapest 22, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 770, márka 50, leva 152, török lira 112, font sterling 950, francia frank 1240, svájci frank 39.00, olasz lira 960, drachma 420, dinár 260, dollár 228, lengyel marka 22, osztr. korona 33, magyar korona 24, cseh korona 660.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 135-134, Amsterdam 212-212, Newyork 566.5-567.25, London 2447.5-2446, Páris 30.10-29.60, Milano 2485-2550, Prága 1665-1665, Budapest 65-65, Belgrád 695-695, Bukarest 245-245, Varsó 109-109, Bécs 79.75-79.75.

Vasárnap lesz a fatermelők kongresszusa. A faipar és a fakereskedelem válságos helyzetére való tekintettel az „Unionea Generala Forestiera din Romania“ felkéri az összes belföldi cégeket, amelyek a fatermelés bármilyen ágával foglalkoznak, valamint a faanyagkereskedőket, hogy vegyenek részt a bukaresti kongresszuson, amely június elsején kilenc órákor lesz a kereskedelmi és iparkamara palotájában.

Uj igazgató a „Mecano“ rt. kolozsvári fiókja élén. A napokban tartotta meg Bukarestben ezévi rendes közgyűlést a „Mecano“ rt., amelynek igazgatósága elhatározta, hogy a bukaresti Radautzban fiókgyűlést létesít, amelynek vezetésével Arber Károly igazgatót bizza meg. Arber igazgatónak joga van a céget jegyezni dr. Sigmund Rosenfelddel, vagy Josa Matsanuvval, a

Banca Marmorosch, Blank & Co. ottani fiókjának vezetőivel. A kolozsvári fiók élére a közgyűlés Bedő József igazgatót nevezte ki, aki dr. Borbély Istvánnal, a Banca Marmorosch & Co. kolozsvári fiókjának igazgatójával együtt jegyzi a céget.

Háromszorosára emelik az ólom, cink és egyéb ipari fémek behozatali vámját. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámbizottság legutóbbi ülésében a vámtarifá 659-696. szakaszában foglalt ipari fémek és azok gyarmatjainak importvámjával foglalkozott. Általánosságban a bizottság elhatározta, hogy az ólom, tinza, cink, réz és nikkel, valamint a fémekből készült gyártmányok behozatali vámmilletékét háromszorosára emeli. Pénteken délután négy órákor a bizottság ismét ülést tart, amelyben a mezőgazdasági és minden más gépek vámtarifájának módosításáról fog tárgyalni.

SPORT

Kik vesznek részt az Automobil Club versenyturáján? Junius ötödikén tartja meg szokásos évi versenyturáját az Automobil Club kolozsvári kerülete. A versenyen résztvesznek Károly trónörökös (Hispano-Suiza-géppel) és Pál görög herceg (Steyr-géppel) is. A többi résztvevők a következők: Simion Gheorghe (Preugeot), Vulturescu Irén (Citroen), Ghika Leon (Fiat), Szöllössy Rudolf (Steyr), See Leon (Delage), S. de Jong (Minerva), Edgar Goujon (Minerva), N. Heusler (Praga), Rakovizna Alexandru (Hotchkiss), gróf Teleyk Géza (Chevrolet), V. de Vassal (Osland), Radovan Savatitch (Alfa-Romeo), Luludi Gheorghe, Mandl Edgárd, Jacobescu Jack, Th. Rosett Solescu (mindannyian Steyr-géppel), Serghiescu Alex. (Buick), Henry Manu (Buick), prof. dr. M. Javar (Lancia), Edward Herbert (Armstrong-Siddley) és Constantin Leonida (Renault-géppel). Ötödikén reggel 8 órákor az apahidai uton futnak be a versenyzők Kolozsvárra, ahol a Sétatér és a Sporttelep között lesz a start. A hatodikára tervezett magassági versenyt nem Görgey és Parajd között, hanem a feleki dombon fogják megtartani 5 kilométeres távolságban, még pedig június ötödikén. Megváltozott az eredeti utirány is, több községnek a kihagyásával. Az új utirány Nagybanjánál kezdődik és Dénes, Szamosújváron, Nagyiklódon, Válaszaton, Alsóesakon, Apahidán, Szamosfalván, Kolozsváron, Feleken, Sármasoa, Tordán, Aranyosgyéresen, Grinden, Marosludason, Marosvásárhelyen, Erdőszentgyörgyön, Kibéden és Sóvárádon keresztül Szovátán fejeződik be.

Zsák & Ponyva

Vétel! Bladás
Közfelhasználat, javítóműhely
Albala Izsó Timişoara
II. Piate Terian 2. szám. Sürgönycím: Albala Timişoara-Fabrics
Interurban telefon 60

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzslrt, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!
Főtisztelendő Fuchs Benjamin nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Tartós
éveszközök

a legutányosabb árban
kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u.: Faust. (Ifjúsági operaelőadás, olcsó hely-
árakkal. Sorozatszám 408.)
Szombat este: A Hárem. (B. bérlet. Sorozatszám 409.)
Vasárnap d. u.: Csárdáskirálynő. (Mérsékelt helyárak-
kal. Sorozatszám 410.)
Vasárnap este: Az obsitos. (Operette-repriz. C. bérlet.
Sorozatszám 411.)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Szombat, május 31. Film-
opera! A legnagyobb művészi esemény. Nagy mozi-
működés. Tökéletes amerikai színházi reprodukció:
"Kacagó Bajzós." Szenzációs film, operai zenével,
énekesi erővel, 5 felvonásban, a következő művészek
közreműködésével: Adrienne de Salvy asszony, sop-
rán líra, Kertész Vilmos hírneves tenorista, Virányi
Jenő karmester. Rendező Klein Sándor igazgató.

Uránia-Mozgó: Szombat, május 31. A köz-
ismert angol író: Sir Antony Hope nagy regénye
után: "Froso." A neapolitai leánya. 2 rész, 12
felvonás, egyetlen előadás keretében.

Apolló-Mozgó: Szombat, május 31. "Izsdk
kincse." Megkapó modern dráma, 6 felvonásban.
Főszerepben: Margo Pelegrinetti, Hugó Piperni.

Pályázat

A temesvári-józsefvárosi orth. izr. iskolaszék pályá-
zatot hirdet egy osztálytanítói állásra. Vallásos
életmód és a román nyelv tökéletes tudása meg-
kívántatik. Héberül is tudók előnyben. Fizetés meg-
egyezés szerint. Pályázati határidő: június 15. Ta-
nítónők is pályázhatnak. Az állás a jövő tanév ele-
jén foglalandó el.

Timisoara (Str. Foch 54.) 1924. május 23-án.
Iskolaszék.

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulször-
könnyű kalapok

DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap- és uridivatár-
házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Mégis csak legjobb
akésnélküli borotváló
por, amely az ország
legrégebb gyártmánya
mely most újonnan
átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

"RASOL IDEAL"

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel
franco lei 145.—, kisebb mennyiségben lei 30.—,
vidékre lei 40.— gkgint. Övakkordjunk az által-
mas utáztatoktól. Csak az "Ideal" felirású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30.

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvtörők, haskötők és málábak

Aranyat, platinát és
drágaköveket a leg-
magasabb árban be-
váltok. Legelőbb
bevásárlási forrás
ékszerekben, órák-
ban, dísz tárgyakban.

Markovits Bernát ékszerész

Karlsbadból közvetlen importált
**porcellán és Steingut-
edények**

éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt
préselt és fuvott üvegcukor, lámpaárak, demyohn, gyógy-
szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

Ausländer Lajosnál Cluj
Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

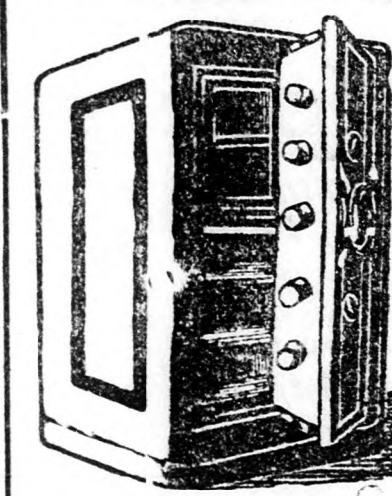
Direkt vonalak — átszállás nélküli

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marsellie
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
„Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest
és a „Reclama“ Cluj

Rador

Fabrică de case de bani
Goldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA
Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 13
Telefon 12-68

Képviseleteink és mmunkatársaink
Clujon Arthur Loewy & Co. száll-
ítók, Oradea-Mare, „Sabló“ gép-
tervező Nagypiac, — Satu-Mare
Eun. Weiss Söhne szállítók, —
Aradon Arnold Pollák szállító.

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltek!

Holländer Miksa Temesvár, IV., I. C. Brătianu 4/a
Telefonszám 11-59

**Bohn zombolyai eszerépgyárak
kizárólagos képviselete**

Bármely mennyiséget szállít!

Kérjen mintát és árajánlatot!

„Löbolín“
vezető márka.

japán email és
padlólack a

Minden egyes doboz jó minőségért garanciát vállal-
lok. Zinkweiss peterswaldi, firmiss la, korong, má-
zoló, vonalzó író ecsetek a legjobb minőségben
és olcsó árak mel- **Ignatie Nussbacher**
lett beszerezhetők:
festéküzletében, Cal. Reg. Ferdinand 65. Telefon 244

Zsák
Zsineg
Kötél

HAVAS DEZSÓ
TIMIȘOARA

VELMA
SUCHARD
CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG.

Textilgyár
Erdély nagyobb városában

a szakmában egyedül gyártott jól
bevezetett cikkekkel, üzemfejlesz-
tés céljára 1 1/2—2 millió tökével

ujérdekeltséget keres

Befektetendő tőke magas és biztos
jövedelmezősége kimutathatólag ga-
rantálva. — Érdeklődők ajánlatait
„Biztos tőkeelhelyezés“ címen e lap
kiadóhivatalába kérjük beküldeni. :::

Prima
bácskai
kender

Kapható:
Havas Dezsó
Timisoara

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, őf- és mászattelekben, ugyazintén
meszet, cementet és gipszet
legelőnyösebben szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ eltölti méssz 400 lej

Ha művészi kivitelű
butort, zongorát

akár vasmal, ac
sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** es teki utá
meg a

SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TARS. butortermelt
sztalosok furnázásalkéleteiket legelőnyösebben itt szerezhetik be

Cserebogárkorongokat minden mé-
retben szállít **Grossmann Jenő Nagyvárad** Baross-utca 10. szám. — Sürgönyoim:
Grossmann. — Telefonszám: 2-86

APRÓHIRDETÉSEK

Fűszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény.

Lelépéssel butornélküli szobakonyhás lakást keresek. Ertekezni „Gratis Kurir“-nál d. e. 10—12-ig a Minorita-utcában.

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara-

nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérien ajánlatot. 1670

Buzlason Str. Primarie 8. orth. **יש** vendéglőt uytottam. Külön vegetáriánus konyha! Izrael Manó, Dej.

Hölgyek figyelmébe!

Mindenemü modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágot haját kicsinyben és nagyban veszek. —

Mussa Gyula Cluj Str. Memorandului 10

Szuterén helyiség világos 200 négyzetméternél nagyobb területtel azonnal kiadó. Fötr 20 sz. alatt. Ertekezni ugyanotta Bankban. 7293

Egy teljesen jókarban levő tíz kilogrammos Frigola-gyártmányú kávépörkölő azonnal és igen jutányos áron átadható Kaufmann Ignácz és fia cégnél, Satu-Mare. 7312

Füzdőre utazóknak kedvezményes előfizetés Kölcsonkönyvtár, Cluj, Minorita-u. 5.

Perfect magyar és román gépirónó azonnalra állást keres. Leveleket „Gépirónó“ jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Üzemnek tüzetnek igen alkalmas helyiség, cirka 70 m², a belvárosban, esetleg lakással együtt azonnalra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 7310

Papir-szalvéta

elsőrendű minőség, míg a készlet tart, kapható a Cartea Românească-nál Dicsőszentmártonban **1000 drb.-kint 65.— lejért** Fűrdő és vasuti vendéglősöknek nagy megtakarítás!

Középkoru, kitűnő zenéi képességgű kántor, elsőrendű soche és mohel, talmudtudó, állást akarván cserélni, nagyobb hitközségben keres elhelyezést. Cím a kiadóhivatalban. 7297

Első ErdélyrésziEkszerárúgyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10. szám
Telefon Interurban 2—13 ★ Sürgősen! Javassa, Cluj
Ekszerárúgyártás, nagykereskedés
Fűzőszál arany ★ Arany, ezüst és
és fűzőszál " ★ platinakörmök
Klensie és Schwarzwaldt órákban, valamint kincsmű tárgyakban nagy lerakat.
Őnök viziontelárusítóknak!

Dadogók selypítők, késsőbb megsikítottak és egyéb rendelkezésben szenvedők kezelését és tanítását vállalom, Nagy L. gyógypedagógus, Cluj, Dohány-u. 7. 7306

Szobakonyhás belvárosi szép lakás butorral átadó. Ertekezni „Gratis Kurir“-nál d. e. 10—12-ig Minorita-utcában.

Autó!

Használt, de kifogástalan, üzembépes állapotban levő autót autóbuzsjárat céljára keresünk. Cím: „Autó“ jellegre a kiadóhivatalban.

Keresek megvételre 2 vagy 4 drb. Bidermayer-fotójt. Grátis Kurir, Minorita-utca d. e. 10-12-ig.

Két konfekciós segéd. jó eladók, azonnalra vagy júliusra felvételnek. Szombaton zárva. Ajánlatok Goldstein Márkushoz Petroseni, küldendők. 7298

Egy vállalat tulajdonát képező háromtonnás „Marta“ 7301

Uj teherautó eladó sürgősen

a legmesszebbmenő garant a mellett és egy autóbuzsakarosszeria 10 személy részére. Megtekinthető „Lux“ autogarage Caransebes.

Suche als Kinderfraulein zum 15 Juni Stellung. Anträge unter „Verlässlich“ in die Redaktion. 7299

Füzemnél detailraktárban alkalmazást keres székember, könyvvitelben jártas, önálló levelező. Megkereséseket a kiadó továbbítja. 7302

Suche ein deutsches Fraulein zu Kinder und eine gute Köchin isr. Adresse bei der Administration. 7300

Vámműalmot, jömenetelüt buzaternővidéken bére vennék. Megkereséseket „Részletes“ jellegre a kiadóhivatalba továbbítja. 7303

Fiatal ember, mérlegképes főkönyvelő, ki a gabona és malomszakmában teljesen jártas, a szombat megtartásával megfelelő állást keres. Megkereséseket „Dispozícióképes“ jellegre a kiadóhivatalba kérek. 7303

Jégszekrény, kitűnő állapotban. 8 „Sack“-eke eladó. Ertekezni Zsigmond elektrotechnikus, Bolyai-utca. 7305

CEMENT-IPARI GÉPEK

Cementtétőcserepek, beton-és salaktégglák, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garnitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutygyűrűk, lépcsők, vályúk stb. előállítására, közúti, hengernövekek, betonkeverők, 1-2 cement-festékek. Te jes asbestcement pa'agyári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlapok, költségvetések és látogatás díjmentesen

Telefon 493 Telefon 493

Írógépek

„ROYAL“ - „STOEWER“
„MERCEDES“ - „ERIK“

állandóan raktáron. — Mindenemü írógépekkel legolcsóbb beszerzési forrás.
Speciális javítóhely!
Javításokért garanciát vállal

Finkel Antal Cluj
Írógépváltat, Calea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Figyelem! Legolcsóbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok, Etkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjonek. Üvegezés és lépkerevezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Úránia-palota mellett.

HA Ön művészi **Blondel** és más kereteket óhajt venni, okvetlen keresse fel

keretkészítő és aranyozó műhelyét Kolozsvár, Str. Iulia Maniu 7.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barijia (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMÁ

★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Havre—New-York

Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“
Pasagiul Comedia
BUCURESTI
és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

Telefon-sz. 51. **LÁDAGYÁR** Fűzőszál Egeres

Mindenemü ládákat és ládabozsákat üzemanyagost és szűz szedett részeken megrendelése azonnal készíti és szállít a legelőször napi áron

Sajovics és Lebovits fakesereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cornanji (volt Kajtár-utca) 1. szám

Kaucsuk-talpvédő és Kaucsuk-sarok
megvéd nedvességtől és meghűléstől

92

1924 június 2

A nyug

Az európai országos bizakodás több nyugat-európai országok esélye. Ez a sötétlen mert mint a ták, az európai sen visszahulló lasztások ny Brit birodalom hatalmas löké litikát. Ezekbe reménykedők pesszimizmus nemzete érthe ját, hogy vég pában. A pe ban volt ind nyai csakugya séges és egész és az új parla szétszakítottá hangja megso elhalkult. A ált össze edd óriási botrány sabb lesz, hog elvégezni a re fogja tudni k alkalmat, an Angliában és következtében fejzése óta hatalmak kor ket nem a gy vezet, hanem vükben vissza megbolygatott Ennek a azonban nagy oldali és balo nek végső pu helyreállna cícs elemekne volt, hogy választások bizonyos, ha francia nép készségét, ne még az öreg gattak volna szomszédokká gyös utjait hasztalanul. csak lehetőve met tömegek vábba is a marad az ur engesztelhetel gesztelhetetle vajjon nem hosszú évekr hasadását.

Németors elszomorító óta vajudik eddig mind Marx kancel rette volna legnagyobb egyaránt, ez követelése középpártok szeretné összüleg sikert vajjon ez a helyét a többsége. A gyakorlat példán az helyén mar